

Тетяна БОНДАРЧУК
викладач ВСП Фаховий коледж
будівництва архітектури та дизайну
Поліського національного університету.

РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВИКЛАДАЧІВ СПЕЦІАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

*Не в кількості знань полягає освіта, але в
повному розумінні і майстерному застосуванні
всього того, що знаєш.*

Адольф Дістервег

По закінченню війни Україна потребуватиме будівельників. Потреба у відновленні житлового фонду, виробничих будівель, об'єктів інфраструктури буде колосальною. Це означає що ті, хто має відновлювати країну, сьогоднішні студенти, повинні вже сьогодні вивчати нові матеріали, сучасні технології, повинні вміти аналізувати і застосовувати те, чому їх навчили.

Діяльність будівельника різниться залежно від того, працює він на великому виробництві, де є чіткий розподіл обов'язків, чи в невеликій бригаді, яка виконує різні види будівельних робіт. Працюючи в складі невеликої багатoproфільної бригади будівельники, як правило, не мають можливості вузько спеціалізуватися на чомусь одному, а поєднують кілька спеціальностей, та є «майстрами на всі руки».

Будівельник – професія масова і затребувана, її представники користуються стабільним попитом на ринку праці.

Тому удосконалення рівня професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін – один із основних напрямів реформування сучасної освіти.

Компетентність викладача включає не тільки професійні знання й уміння, а й ініціативність, здатність до співробітництва, мобільність, вміння оцінювати ситуацію, логічно мислити, добувати, відбирати й аналізувати інформацію. Тому сьогодні критична ситуація не тільки на будівельному ринку праці, а також і у фаховій передвищій освіті з професійними компетентними фахівцями.

Щоб розв'язати проблему з кадрами в нашій країні потрібна система мотивації на державному рівні для викладача, яка б стимулювала його. Вчити студента сьогодні не означає читати завчену інформацію роками – це говорить про те, що викладач має бути цікавим і компетентним для слухачів, бути практиком і повинен знати проблеми виробництва – необхідно вивчати нові нормативні документи, відвідувати виставки і при цьому презентувати нові матеріали і технології, а це означає, що він має займатись самоосвітою.

Самоосвіту викладача можна розглядати як одну з провідних форм вдосконалення професійної компетентності. Іншими словами, компетентність –

це результат професійної підготовки та готовність реалізувати його для успішної творчої діяльності.

Викладач у своїй професійній діяльності виконує два завдання: перше пов'язане з реалізацією основної функції – передати власний досвід, тобто виконує технічну функцію – забезпечує засвоєння здобувачами освіти певної сукупності знань, умінь та навичок - це означає передати «механічно», звертаючись до студента переважно як до об'єкта суть теми.

Друге – це коли в процесі спілкування та взаємодії з викладачем, сам здобувач освіти під час виконання практичних завдань може застосувати свої знання та вміння використовуючи набуті компетентності

Сьогодні викладання спеціальних-інженерних дисциплін не є сухою інформацією основних визначень з підручників, це вміння викладача подавати матеріал студенту цікаво – він має біти практиком, теоретиком, психологом... Це наявність вищої спеціальної освіти, глибокої загальної й спеціальної ерудиції постійне підвищення власної науково-професійної підготовки, вміння мотивувати сучасного студента до вивчення спеціальних дисциплін, показуючи вміння вирішувати реальні ситуації на виробництві.

Під професійною компетентністю викладача розуміють можливості особистісні, які дозволяють йому самостійно й ефективно реалізовувати цілі педагогічного процесу. Для цього потрібно знати педагогічну теорію, уміти застосовувати її в практичній діяльності. *Як бачимо, визначення сутності професійної компетентності свідчать про широку розгалуженість цього поняття.*

Як викладач спеціальних дисциплін поняття «Розвиток компетентностей» розглядаю як:

- вдосконалення теоретичних знань з дисциплін – читаю спеціальну літературу, слідкую за новинками у галузі будівництва, вивчаю нормативні документи у галузі будівництва (ДБН та ДСТУ);

- розробку нових програм, навчально-методичних посібників для полегшення роботи студентів під час виконання курсових та дипломних проєктів;

- відвідування відкритих занять викладачів спеціальних дисциплін, участь у наукових конференціях, засіданнях циклової комісії, у роботі комісії навчально-методичного центру спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія...;

- стажування у сучасних проєктних фірмах, спілкування з фахівцями будівельної галузі нашого міста, випускниками, які досягли певних висот і можуть поділитись власним досвідом;

- презентація власного досвіду.

Хочу відмітити, що завдяки доступу до інтернет-ресурсів ми маємо можливість сьогодні займатись самоосвітою, для розвитку своїх професійних компетентностей – знайомитись з досвідом колег не тільки в нашій країні, а і за її межами. Візуалізація всіх будівельних процесів дозволяє студентам швидко знайомитись з новими технологіями виготовлення будівельних матеріалів, з

новими технологіями зведення будівель за допомогою 3D принтерів, з новинками у галузі архітектури та будівництва.

Відео ролики з інтернет-ресурсів дозволяють наситити лекції сучасною відеоінформацією, що дозволяє студенту орієнтуватись в новинках будівельної галузі. Використання електронних підручників урізноманітнюють вивчення спеціальних дисциплін. Вміння використовувати і застосовувати графічні програми, будівельні онлайн-калькулятори дозволяють проводити цікаво лекції викладачам, а студентам набувати досвід у читанні і виконанні креслень, при розрахунках нескладних будівельних конструкцій.

Професійна компетентність – це єдність його теоретичної і практичної підготовки, яка поєднує в собі сукупність знань, умінь, навичок, досвіду і особистісних якостей, обумовлює готовність викладача діяти – вирішувати професійні завдання, досягати якісних результатів праці, ставлення до професії як до цінності.

Список використаних джерел

1. Юлія Лущик, Людмила Пікулицька, Ганна Циганок. Комуникативна компетентність викладача ЗВО, як складова професійної компетентності Журнал «Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології» Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка 2020, № 5–6 ст 72
2. Саюк В.І. Професійна компетентність як основа розвитку сучасного викладача в системі післядипломної педагогічної освіти / В.І.Саюк // Нова педагогічна думка. – 2012. – №3 (71). – С. 57-61
3. Головань М. С. Професійна компетентність викладача вищого навчального закладу / М. С. Головань //Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія: Педагогіка і психологія. Збірник статей. – Ялта: РВВ КГУ,2014. – Вип. 44. Ч. 3. – с.79-88.